

EUROOPAN KOMISSIO

Pello 28.4.2009

Meriasioiden ja kalastuksen pääosasto

Tornio-Muoniojokiseura ry:n vastauksia kysymyksiin lohien hoitosuunnitelmaksi

1. a) Itämeren ja sen alueen jokien luonnonlohta hallinnoidaan ja suojellaan turvallisten biologisten rajojen sisällä siten, että voidaan turvata kantojen geneettinen monimuotoisuus ja edistää luontotyyppidirektiivin 18 tavoitteiden saavuttamista.

ERITTÄIN TÄRKEÄ

1. b) Ammatti- ja virkistyskalastajat Itämerellä ja sen alueen joissa voivat käyttää Itämerenlohikantojen kestävän hoidon tarjoamia kalastusmahdollisuuksia.

VASTAUKSEMME SELVIÄÄ MUIDEN KOHTIEN YHTEYDESSÄ

1. c) Loheen ja meritaimeneen liittyvää tieteellistä tutkimusta kehitetään edelleen yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

ERITTÄIN TÄRKEÄ

1. d) Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ei aiheuta liiallista tai kohtuutonta hallinnollista taakkaa.

TÄRKEÄ

2. a) Lohen merkitys vapaa-ajankalastuksessa olisi otettava yhteisesti seurattavaksi asiaksi koko Itämeren alueella, niin kuin lohien elintarvikekalastuksessa tehdään jo nyt.

2. b) Lohen sekakantakalastuksesta tulisi luopua kokonaan. Lähtökohdaksi tulee ottaa YK:n merioikeussopimuksen 66. artikla: ”*Valtioiden tulee kantaa vastuu joissaan alkunsa saavista ja niihin kutemaan nousevista kalakannoista ja asettaa nämä ensisijaiseen etupiiriinsä.*” Tätä kutsutaan kutuvaltioperiaatteenksi.

2. c) Kuulemisasiakirjan johdannosta voimme päätellä, että lohien ammatti-kalastuksen saaliin arvo on hiukan yli 2 miljoonaa euroa koko Itämeren alueella. Vastaavasti samasta johdannosta ja vapaa-ajan kalastajille tehdyistä kyselyistä Tornionjoella, voimme päätellä, vaikka tarkkoja lukuja ei ole käytettävissä, että vapaa-ajan kalastukseen käytetty rahamäärä on suuruusluokkaa kymmenkertainen. Tämän perusteella ja myös kansalaisten yhdenvertaisuuden perusteella lohien elintarvikekalastuksesta luopumista tulisi harkita viiden vuoden aikana kokonaan Itämeren alueella. Esimerkiksi Tornionjoella lohien elintarvikekalastus on ollut kiellettyä jo pitkään.

Mikäli elintarvikepyyntiä kaikesta huolimatta päätettäisiin jatkaa, olisi se kustannustehokkainta suorittaa joesta. Tällöin ei tarvitsisi maksaa esimerkiksi hylkeensietopalkkioita ja kalastus kohdistuisi jokien omiin kantoihin.

3. a) Saaliskiintiöt tulisi mitoittaa kestävän käytön periaatteelle siten, että luonnonjokien maksimaalinen poikastuotanto voisi toteutua. Saaliskiintiöiden tulisi olla kalastajakohtaisia.

3. b) Vertaa kohta 2 b ja c

4. Nykyiset tekniset toimenpiteet tulee sisällyttää toimenpiteisiin. Ajoverkki kieltä tulisi määrätä myös lohensuojelutoimenpiteenä. Nyt se on määrätty pyöriäisen suojelemiseksi, ja voi siten muuttua lohienpyyntimääräyksistä erillisenä asiana. Teknisillä toimenpiteillä tulisi rajoittaa yhden merivuoden kalojen pyyntiä. Jos lohien

annetaan kasvaa yhdessä vuodessa yhdestä kilosta viiteen kiloon, on saavutettu hyöty todella merkittävä. Ajosiimapyyntiin mielekkyyttä pitäisi harkita.

5. ICES:in tavoite 75 % on keskimääräisesti ottaen ehkä tyydyttävä, mutta esimerkiksi Tornionjoen ja Kalix -jokien osalta täytyy tavoitella joen maksimaalista tuotantoa jokien erinomaisen tilan perusteella. Suomessa on esimerkiksi hallitusohjelmassa kirjattu täysimääräinen poikastuotantotavoite. On huomattava, että luonnontuotanto on ilmaista ja laadultaan parempaa, kuin istutustuotanto. Oleellista on mitata luotettavasti tärkeimpien jokien tuotantokapasiteetti. Muuten pelkät arvioidut prosenttiosuudet ovat vain arvioita ja mielipiteitä. Ei ole mitään järkeä tyytyä parhaiden jokien osalta pienempään tuotantotavoitteeseen kuin sata prosenttia.
6. Köyhtyneet joet tulee kartoittaa tapauskohtaisesti. Kalakantojen elvyttämisessä avainasemassa on sekakantoihin kohdistuvan pyynnin lopettaminen.
7. Suomen hallitus ei ole noudattanut rasvaevän leikkaamisvelvoitetta SAP -ohjelman edellyttämällä tavalla. Mikäli merellä lohta päätettäisiin vielä kalastaa, niin kalastuksen tulisi kohdistua vain istutettuun (rasvaeväleikattuun) kalaan.
8. Mikäli rasvaevät leikataan, niin kaikki luonnonlohet on vapautettava, kunnes jokien poikastuotantotavoitteet saavutetaan.
9. Täydellistä kalastuskieltoa jokisuun merialueella ja itse joessa. Vrt. Atso Romakkaniemen väitöskirja elokuulta 2008.
10. On oletettavaa, että esimerkiksi Tornionjoelle ja Simojoelle pyrkii loppukesällä nousemaan geneettisesti erilaista lohikantaa. Voimakkaan kalastuksen vuoksi jokisuulla kutunousu näiden kalojen kohdalla estyy kokonaan. Ongelma on ratkaistava säätämällä esimerkiksi täydellisiä rauhoituspäiviä jokisuun kaikkeen kalastukseen, tai muilla toimenpiteillä.
11. Oikea tavoitearvo kuteville yksilöille voi olla vaikea määrittää. Olosuhteet joessa ovat yksilöllisiä ja parhaimmillaankin kyse on vain valistuneesta arviosta. Lisätietoa tulevaisuuden pohdintoihin saataneen lohilaskureiden avulla. Tavoitearvon määrittämisen vaikeutta kuvastavat esimerkiksi smolttituotantokapasiteetin arvioimisessa tapahtuneet suuretkin aliarvioinnit.
12. Keinotekoista raja-arvoa ei tulisi määrittellä istutettujen smolttien ja luonnonlohen smolttituotannon välille. Siitä voisi tulla uusi riitelyn ja poliittisen pelin kohde. Teoriassa esimerkiksi ilmaista luonnontuotantoa voitaisiin joutua rajoittamaan keinotekoisen raja-arvon vuoksi.
13. Istuttamista koskevat säännöt tulisi olla kirjattuina hoitosuunnitelmaan. Vakavasti tulisi pohtia milloin istutustoiminta on perusteltua. Vesiviljely voi pitemmällä tähtäimellä olla riski luontaisille kannoille. Varsinainen merilaiduntaminen tulisi lopettaa kokonaan.
14. Tässä kohdassa luotamme asiantuntijoiden arvioihin. Periaatteena on oltava kuitenkin, että istutetut kalat merkitään tai rasvaevä leikataan.
15. Rion sopimuksen mukaan mm. Suomi on mm. ”*velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin kalakantojen elvyttämiseksi ja niiden palauttamiseksi asianmukaisissa olosuhteissa luonnolliseen elinympäristöönsä.*” Tämä tarkoittaa myös kalateiden rakentamista padottuihin jokiin ja / tai ylisiirtojen suorittamista. Hoitosuunnitelmaan tulisi ottaa suosituksia elinympäristöjen parantamiseksi veden laadun ja muokattujen jokiosuuksien ennallistamiseksi.
16. Ainakin kattava seurantajärjestelmä tulisi olla.
17. Kyllä. Euroopan komission.

18. Tukiryhmä olisi varmasti hyväksi. Byrokratiaa pitää kuitenkin välttää. Suomessa voisi olla Työvoima ja Elinkeinoministeriö paras tukiryhmän hallinnoija.
19. Lohijokien seurannassa paras mittari on smolttituotanto, vaikka jokipoikaset eivät aina lähde saman ikäisinä vaeltamaan. Naaraskalojen määrää ei voida luotettavasti laskea. Poikastiheyttä täytyy seurata aina rinnalla.
20. a) Rehellinen ihminen erottaa helposti taimenen lohesta. Väärinkäytökset Itämeren pääaltaan alueella on tehokkaasti kitkettävä pois..
20. b) Ongelmamaihin tulisi ulottaa EU:n yhteistä valvontaa ja koulutusta.
21. Kyllä
22. Kalastusmatkailun merkityksen seuraaminen Itämeren lohen osalta tulisi toteuttaa. Kaikki rantavaltiot tulisi saada mukaan.

Lohi ja meritaimen tulisi nähdä riistaeläiminä. Metsoa ja teertä pyydettiin vielä sotien jälkeen lisäravintona kansalaisille. Nyt niiden kaupallinen pyynti on kielletty Suomessa ja metsästys perustuu saatavaan elämykseen. Vastaavalla tavalla tulisi toimia lohen ja meritaimenen suhteen. Ravintona niillä ei ole enää merkitystä. Niille tulisikin määrittää riistan arvo ja status kuten linnuille on määritelty. Todellisille ammattikalastajille voitaisiin maksaa korvausta lohen kalastamisen lopettamisesta.

Kaikki edellä mainittu huomioon ottaen katsomme, että vapaa-ajan kalastus ja kalastusmatkailu eivät ole riittävästi mukana valmistelemassa vaelluskaloihin liittyviä ratkaisuja kansallisesti, eikä myöskään kansainvälisesti. Yhtenä esimerkkinä mainitsemme BSRAC:n. Sen toimintaan tulisi saada varsinaiset ”pihvinomistajat” paremmin mukaan. Odotamme näiden osalta nopeita toimenpiteitä.

Kiitämme mahdollisuudesta saada lausua mielipiteemme asiasta.

Kunnioittaen

Tornio-Muoniojokiseura ry

Kalervo Aska
puheenjohtaja
+358408114063

Heikki Nousiainen
sihteeri
+358405789018

Pyydämme saada kiittauksen, että vastauksemme on saapunut ja on luettu

KIITOS